

PKS w SUWAŁKACH
Spółka Akcyjna

REGULAMIN

obsługi podróżnych, odprawy oraz
przewozu osób, bagażu i rzeczy

Obowiązuje od 8 stycznia 2015 r.

ROZDZIAŁ I

Podstawa prawna, przedmiot oraz zakres zastosowania regulaminu

§ 1

1. Regulamin wydany zostaje na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 4 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo Przewozowe (Dz.U. z 2000r. Nr 50, poz. 601 z późniejszymi zmianami) oraz dla wykonania obowiązku nałożonego postanowieniem art. 18 b, ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz.U. z 2004r. Nr 204, poz. 2088 z późniejszymi zmianami).
2. Regulamin określa warunki obsługi podróżnych, odprawy oraz przewozu osób, bagażu i rzeczy w transporcie autobusowym wykonywanym przez **PKS w Suwałkach Spółkę Akcyjną**, zwany dalej „**Przewoźnikiem**”.
3. Regulamin stosuje się do przewozu osób i rzeczy w zakresie obejmującym:
  - a) przewozy regularne i przewozy regularne specjalne
  - b) przewozy grupowe.
4. Przyjęte w niniejszym regulaminie uregulowania są zgodne z obowiązującym prawem, a w sprawach nie uregulowanych zastosowanie mają postanowienia ustawy - Prawo Przewozowe, z uwzględnieniem wydanych w jej wykonaniu aktów normatywnych oraz Kodeksu Cywilnego.

§ 2

1. Użyte w regulaminie określenia oznaczają:
  - a) **przewóz regularny** - publiczny przewóz osób i ich bagażu polegający na przewozie w określonych odstępach czasu i określonymi trasami, na zasadach określonych w Ustawie o transporcie drogowym z dnia 6 września 2001 r. i Ustawie z dnia 15 listopada 1984 r. - Prawo przewozowe,
  - b) **przewóz regularny specjalny** - niepubliczny przewóz regularny określonej grupy osób - dojazdy dzieci i młodzieży do szkół, pracowników do danego zakładu pracy, przewozy żołnierzy,
  - c) **przewóz okazjonalny** - przewóz osób nie będący przewozem regularnym ani regularnym specjalnym, wykonywany na zlecenie organizatora przewozu,
  - d) **przewóz grupowy** - przewóz wykonywany w czasie i na warunkach uzgodnionych w umowie zawartej między przewoźnikiem, a organizatorem przewozu na rzecz osób trzecich - tj. uczestników przewozu grupowego,
  - e) **linia komunikacyjna** - połączenie komunikacyjne na określonej drodze, między przystankami wskazanymi w rozkładzie jazdy, po której odbywają się regularne przewozy osób,
  - f) **kurs autobusowy** - każdy przejazd, w jednym kierunku, autobusu wykonującego przewóz regularny w ramach linii komunikacyjnej,
  - g) **przystanek** - miejsce przeznaczone do zatrzymywania się autobusów, realizujących przewozy regularne lub regularne specjalne, w celu zabrania lub wysadzenia pasażerów, oznaczone znakiem D-15,
  - h) **punkt odprawy** - przystanek autobusowy, dworzec lub przystanek dworcowy będący miejscem rozpoczęcia lub zakończenia przewozu określonej osoby lub inne określone miejsce dla grupy osób w przewozie grupowym,
  - i) **autobus** - pojazd samochodowy skonstruowany z przeznaczeniem do przewozu więcej niż 9 osób na miejscach dla pasażerów.

ROZDZIAŁ II

Przepisy ogólne

§ 3

1. Przewoźnik osób w przewozach regularnych jest zobowiązany do przewozu osób i rzeczy w zakresie wynikającym z podanego do publicznej wiadomości rozkładu jazdy autobusów, oraz sposobu i warunków zawierania umowy przewozu.
2. Zawarcie umowy przewozu w przewozach regularnych następuje przez nabycie biletu na przejazd (przewóz bagażu), udokumentowanie uprawnień do przejazdu bezpłatnego lub przez samo zajęcie miejsca w autobusie.
3. Przewóz uważa się za rozpoczęty z chwilą, gdy autobus, w którym znajduje się podróżny ruszy z miejsca odjazdu.

§4

1. Sposób ustalania i wysokość opłat za przewóz osób i rzeczy oraz zakres i warunki realizacji uprawnień do przejazdów ulgowych i bezpłatnych, określa stosowana przez przewoźnika taryfa.
2. Przewoźnik podaje do wiadomości publicznej aktualne tabele opłat taryfowych i zapewnia zainteresowanym podróżnym bezpłatny wgląd do obowiązujących przepisów przewozowych.

§ 5

1. Przewoźnik jest zwolniony z obowiązku przewozu, jeżeli:
  - a) zachodzą okoliczności uniemożliwiające przewóz, których przewoźnik nie mógł wcześniej przewidzieć, uniknąć, ani zapobiec ich skutkom,
  - b) pasażer nie zastosował się do przepisów przewozowych,
  - c) ze względu na rodzaj przewozu nie ma możliwości jego wykonania przy użyciu posiadanych środków transportowych,
  - d) w innych przypadkach przewidzianych w niniejszym regulaminie.

ROZDZIAŁ III

Reklamacje

§ 6

1. Przewoźnik odpowiada za szkodę, jaką podróżny poniósł wskutek:
  - a) przedwczesnego odjazdu środka transportowego,
  - b) opóźnionego przyjazdu środka transportowego,
  - c) odwołania regularnie kursującego środka transportowego.
2. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności określonej w pkt 1, jeżeli przedwczesny odjazd, opóźnienie przyjazdu lub odwołanie regularnie kursującego środka transportowego powstały z następujących przyczyn:
  - a) wyłącznej winy pasażera,
  - b) wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności,
  - c) siły wyższej.
3. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności, określonej w pkt 1, jeżeli poinformuje pasażera o opóźnieniu przyjazdu środka transportu przed zakupem biletu.
4. Za rzeczy i zwierzęta, które podróżny przewozi ze sobą pod własnym nadzorem przewoźnik ponosi odpowiedzialność jedynie wtedy, gdy szkoda powstała z jego winy.
5. Przewoźnik odpowiada za bagaż podróżnego umieszczone podczas przewozu w schowku bagażowym autobusu, ponosząc skutki ich utraty, ubytku lub uszkodzenia.

6. Powstanie szkody, na którą podróżny został narażony podczas przewozu, powinno być zgłoszone niezwłocznie po jej ujawnieniu i wymaga pisemnego potwierdzenia przez obsługę autobusu.
7. Zakres i wysokość odszkodowania należnego podróżnemu poszkodowanemu z winy przewoźnika ustala się na zasadach określonych odnośnymi przepisami ustawy Prawo Przewozowe i Kodeksu Cywilnego.

§ 7

1. Podróżny odpowiada za zawinione przez siebie, względnie przez osobę pozostającą pod jego bezpośrednią opieką uszkodzenie lub zanieczyszczenie autobusu, albo innych urządzeń przewoźnika i obowiązany jest zapłacić odszkodowanie z tego tytułu w wysokości rzeczywistych kosztów wyrządzonej szkody.
2. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu sądowym na podstawie art. 75 ustawy Prawo przewozowe lub przepisów wydanych w jej wykonaniu przysługuje uprawnionemu po bezskutecznym wyczerpaniu drogi reklamacji, przewoźnikowi zaś - po bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty.
3. Reklamacje lub wezwanie do zapłaty uważa się za bezskuteczne, jeżeli dłużnik nie zapłacił dochodzonych należności w terminie 3 miesięcy od dnia doręczenia reklamacji lub wezwania do zapłaty.

§ 8

1. Tryb wzajemnego dochodzenia roszczeń przez przewoźnika i usługobiorcę w postępowaniu sądowym (po wyczerpaniu drogi reklamacji/wezwania), określają przepisy art.75 ustawy Prawo Przewozowe.
2. Warunki składania i szczegółowy tryb załatwiania reklamacji regulują przepisy Rozporządzenia Ministra Transportu i Budownictwa z dnia 24.02.2006 r. (Dz. U. z 2006r. Nr 38, poz. 266).
3. Roszczenia dochodzone na podstawie ustawy Prawo przewozowe lub przepisów wydanych w jej wykonaniu, przedawniają się z upływem roku.
4. Reklamacje z tytułu sporządzonych wezwań do zapłaty składa się nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wezwania do zapłaty.
5. Reklamacja powinna zawierać:
  - a) datę sporządzenia reklamacji,
  - b) imię i nazwisko (nazwę) i adres zamieszkania (siedzibę) przewoźnika,
  - c) imię i nazwisko (nazwę) i adres zamieszkania (siedzibę) osoby składającej reklamację,
  - d) tytuł oraz uzasadnienie reklamacji,
  - e) kwotę roszczenia (oddzielnie dla każdego dokumentu przewozowego),
  - f) wykaz załączonych dokumentów,
  - g) podpis osoby uprawnionej do wniesienia reklamacji.
6. Do reklamacji powinny być dołączone, odpowiednio do przedmiotu roszczenia, oryginały dokumentów dotyczących zawarcia umowy przewozu (w szczególności bilet na przejazd, paragon bagażowy, dokumenty potwierdzające przyjęcie do przewozu rzeczy innych niż przesyłka) oraz potwierdzone kopie innych dokumentów związanych z rodzajem i wysokością roszczenia, w tym poświadczających uprawnienia do bezpłatnych lub ulgowych przejazdów.
7. Reklamacje należy kierować:
  - a) pocztą elektroniczną na adres pk@suwalki.com.pl
lub
  - b) listownie na adres PKS w Suwałkach S.A. ul. Wojska Polskiego 100, 16-400 Suwałki.

8. Jeżeli wniesiona reklamacja nie spełnia warunków, o których mowa w ust. 3 PKS w Suwałkach S.A. wzywa reklamującego, aby usunął braki w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Nieuzupełnienie braków w tym terminie spowoduje pozostawienie reklamacji bez rozpatrzenia. W sytuacji kiedy reklamujący uzupełni braki za datę wniesienia reklamacji przyjmuje się datę otrzymania przez PKS w Suwałkach S.A. uzupełnionej reklamacji.
9. Reklamację pozostawia się bez rozpatrzenia, w przypadku zgłoszenia jej po upływie terminów określonych w ust. 1 i 2.
10. Dochodzenie roszczeń w postępowaniu sądowym przysługuje uprawnionemu po bezskutecznym wyczerpaniu drogi reklamacji, PKS w Suwałkach S.A. zaś – po bezskutecznym wezwaniu zobowiązanego do zapłaty.

ROZDZIAŁ IV

Przewóz osób w komunikacji regularnej

§ 9

1. Przewoźnik obowiązany jest zapewnić podróżnym odpowiednie warunki bezpieczeństwa i higieny, oraz wygody i należytej obsługi.
2. Przewoźnik ogłasza:
  - a) we wszystkich punktach odprawy - rozkłady jazdy, określające przestrzenny i czasowy zakres oferty przewozowej,
  - b) w dworcowych punktach odprawy - informacje o cenach i warunkach sprzedaży biletów, godzinach otwarcia kas biletowych oraz wyciąg ważniejszych przepisów przewozowych i porządkowych.
3. Przewoźnik zapewnia podróżnym za pomocą urządzeń nagłaśniających bieżącą informację o odjazdach autobusów z dworcowych punktów odprawy, a w razie zakłóceń w regularności ruchu podaje komunikaty o ich przyczynie i przewidywanym czasie trwania.
4. Przewoźnik może ustalić, że z pewnych kursów autobusowych mogą korzystać w pierwszej kolejności określeni podróżni, np. posiadacze biletów miesięcznych, ogólnodostępnych i szkolnych.
5. Ograniczenie powszechności dostępu do niektórych kursów w komunikacji regularnej podaje się w rozkładzie jazdy oraz na dworcowych, i przystankowych tablicach z godzinami odjazdów autobusów.

§ 10

1. Podróżny obowiązany jest posiadać ważny bilet lub dokument uprawniający do przejazdu ulgowego lub bezpłatnego i okazywać go na żądanie obsługi autobusu i organów kontroli. Bilet stanowi dowód zawarcia umowy przewozu i nabycia uprawnienia do określonego w nim przejazdu. Przewoźnik, który wydał bilet, obowiązany jest do świadczenia przewozu zgodnie z treścią biletu na rzecz jego nabywcy.
2. W bilecie na przejazd określa się wysokość należności, oraz dane niezbędne do ustalenia zakresu uprawnień podróznego, a w bilecie imiennym uprawniającym do przejazdów wielokrotnych także tożsamość jego posiadacza.
3. Bilet wolno odstąpić innej osobie tylko wtedy, gdy nie jest imienny a przejazd nie został rozpoczęty.
4. Bilet uprawnia do przejazdu określonym kursem autobusowym i nie daje prawa do przerwy w podróży na przystankach pośrednich na trasie przewozu. Przy przejazdach z przesiadaniem podróżny winien nabyć na każdy kurs oddzielny bilet.
5. Przejazd posiadaczy biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych innym kursem, niż określony na bilecie, przewoźnik obowiązany jest dopuścić w miarę wolnych miejsc w autobusie.

6. Bilety okresowe bez wyznaczonych godzin przejazdu uprawniają ich posiadaczy do pierwszeństwa przy zajmowaniu wolnych miejsc w autobusie tylko przed osobami nie posiadającymi żadnego dokumentu uprawniającego do przejazdu.
7. W razie utraty biletu podróżny traci prawo do dalszego przejazdu i winien wykupić bilet ponownie. Wtórników biletów utraconych (dotyczy to również imiennych biletów uprawniających do przejazdów wielokrotnych), nie wydaje się.

§ 11

1. Podróżny obowiązany jest nabyć bilet na przejazd przed rozpoczęciem przewozu w kasie biletowej na dworcu autobusowym, lub w innym punkcie sprzedaży biletów, a w razie braku takiej możliwości - u kierowcy autobusu.
2. Sprzedaży i przedsprzedaży biletów dokonuje się zasadniczo według kolejności zgłaszania się podróżnych. Inwalidzi o widocznym kalectwie, kobiety ciężarne, osoby z małymi dziećmi na ręku, oraz inne osoby uprawnione na mocy odrębnych przepisów, mogą nabyć bilet poza kolejnością.
3. Przewoźnik wyznacza w razie potrzeby i w miarę możliwości oddzielne kasy biletowe do sprzedaży biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych. Warunki nabywania i korzystania z tych biletów określa taryfa.
4. Posłowie na Sejm i Senatorowie RP oraz okaziciele dokumentów uprawniających do bezpłatnego przejazdu, powinni przed zamierzoną podróżą dokonać w kasie biletowej rezerwacji miejsca na przejazd autobusem. Prawo zamówienia miejsca w tych przypadkach przysługuje poza kolejnością.
5. Najpóźniej na 5 minut przed odjazdem autobusu kasa biletowa może odmówić sprzedaży biletu.
6. Podróżny, który nie nabył biletu w kasie, oraz osoba wsiadająca na przystanku, na którym nie ma kasy, może nabyć bilet w autobusie pod warunkiem, że są w nim jeszcze wolne miejsca, a brak biletu zgłosi obsłudze przed wejściem, lub bezpośrednio po wejściu do autobusu.
7. Płacąc za przejazd podróżny zobowiązany jest żądać wydania biletu, oraz sprawdzić czy jest on właściwy.

§ 12

1. Podróżny, który posiada bilet na przejazd ma prawo:
  - a) przejazdu w zakresie na jaki opiewa bilet i w określonym autobusie,
  - b) przewiezienia ze sobą bezpłatnie:
    - rzeczy zaliczanych do bagażu ręcznego (§ 18 ust. 2 niniejszego Regulaminu)
    - składanego wózka inwalidzkiego, jeśli jest inwalidą poruszającym się przy jego pomocy,
  - c) przewiezienia na podstawie biletu (paragonu) zgodnego z cennikiem:
    - rzeczy umieszczonych, w osobnym schowku bagażowym autobusu (§ 18 ust. 6 - 9 niniejszego Regulaminu)
    - psa lub kota (§ 18 ust. 10 niniejszego Regulaminu)
2. Podróżny obowiązany jest zachować bilet na przejazd i na przewóz bagażu do czasu zakończenia podróży, oraz dbać o to, aby wsiąść do właściwego autobusu i wysiąść z niego na właściwym przystanku.

§ 13

1. Miejsce zatrzymywania się autobusów w przewozach regularnych wskazują oznaczone odpowiednimi znakami przystanki autobusowe.
2. Nazwy przystanków autobusowych, ze wskazaniem zatrzymujących się na nich autobusach, podaje się do wiadomości publicznej w rozkładzie jazdy.

3. Do obowiązków kierowcy należy zatrzymanie autobusu na przystankach przewidzianych w rozkładzie jazdy.
4. Kierowca obowiązany jest wstrzymać odjazd autobusu ruszającego z przystanku, w celu zabrania podróżnego sygnalizującego zamiar przejazdu autobusem.
5. Podróżni mogą wsiadać i wysiadać z autobusu tylko na przystankach umieszczonych w rozkładzie jazdy.
6. Prośbę zatrzymania autobusu między przystankami uwzględnia się jedynie w przypadku, gdy podróżny zamierzający wsiąść lub wysiąść z autobusu zalicza się do osób wymagających specjalnej opieki i nie zagraża to bezpieczeństwu, w ruchu, drogowym.
7. Autobus, w którym nie ma urządzeń sanitarnych, kierowca powinien zatrzymać na prośbę podróżnego w najbliższym odpowiednim miejscu.
8. Osobę, która doznała w drodze nagłej niedyspozycji, lub ataku choroby, kierowca autobusu ma obowiązek dowieźć bezpośrednio do najbliższego punktu pomocy medycznej.

§ 14

1. Przy wsiadaniu do autobusu i wysiadaniu z niego, oraz podczas przewozu, podróżny obowiązany jest stosować się do przepisów porządkowych ogłaszanych przez przewoźnika, oraz do wskazówek kierowcy, który odpowiada za zapewnienie właściwych i bezpiecznych warunków przewozu osób i rzeczy
2. Przy zajmowaniu przez podróżnych miejsc w autobusie przewoźnik uwzględnia pierwszeństwo przejazdu przysługuje równorzędnie (według kolejności wsiadania) posiadaczom ważnych na dany kurs biletów miesięcznych ogólnodostępnych i szkolnych, oraz osobom z biletami jednorazowymi, zakupionymi na ten kurs w kasie biletowej.
3. Podróżny może zająć w autobusie jedno miejsce dla siebie, oraz po jednym miejscu dla każdej jadącej z nim osoby, której bilet może okazać.
4. We wszystkich kursach, o miejscu zajęтым w autobusie, decyduje kolejność wsiadania.
5. Podróżnemu, który posiada bilet zakupiony przez Internet miejsce siedzące wskazuje kierowca.
6. Podróżny zajmujący miejsce oznaczone napisem: „dla inwalidy”, lub „dla osoby z dzieckiem na ręku”, winien je zwolnić dla osoby uprawnionej.
7. W czasie jazdy podróżny powinien zachować rozwagę i ostrożność, a w szczególności nie powinien otwierać drzwi i okien bez zgody kierowcy, wrzucać przez nie jakichkolwiek przedmiotów, oraz wskakiwać i wyskakiwać z autobusu będącego w ruchu.
8. Podróżnemu nie wolno zachowywać się w autobusie w sposób utrudniający pracę kierowcy i uciążliwy dla współpodróżnych.
9. We wszystkich autobusach komunikacji publicznej obowiązuje ustawowy zakaz palenia tytoniu przez podróżnych i obsługę.

§ 15

1. Przewoźnik nie dopuszcza do przewozu i ma prawo - korzystając w razie potrzeby z pomocy organów porządkowych - usunąć z autobusu, lub z obiektu dworcowego, osoby:
  - 1) odmawiające uiszczenia należności za przejazd autobusem,
  - 2) nie przestrzegające, pomimo upomnienia, obowiązujących przepisów i nie podporządkowujące się wskazówkom personelu przewoźnika,
  - 3) nietrzeźwe, zakłócające spokój i wywołujące swym zachowaniem zgorszenie publiczne,
  - 4) znajdujące się w stanie, który z różnych względów może być uciążliwy lub niebezpieczny dla otoczenia,
  - 5) mogące zabrudzić inne osoby, oraz zanieczyścić wnętrze autobusu, lub pomieszczenia dworcowe,
  - 6) nie spełniające warunków granicznej odprawy celno-paszportowej w autobusach obsługujących regularną komunikację międzynarodową.

2. Osobom wymienionym w ust. 1, pkt 2-6, przysługuje zwrot należności stosowany do niewykorzystanego z ich winy świadczenia przewozowego, po potrąceniu części należności tytułem odstępnego (§ 16, ust. 9).
3. Obsługa autobusu ma prawo odmówić zabrania do przewozu większej ilości osób, niż wynosi liczba miejsc określonych w dowodzie rejestracyjnym pojazdu.
4. W przypadku braku miejsc w autobusie, kierowca jest zobowiązany umieścić za szybą czołową pojazdu tablicę „BRAK MIEJSC”, informującą tym podróżnych oczekujących na przystankach.

§ 16

1. Za całkowicie, lub częściowo niewykorzystany bilet na przejazd jednorazowy przewoźnik obowiązany jest zwrócić stosowną kwotę należności pod warunkiem, że podróżny dokona zwrotu lub uzyska poświadczenie niewykorzystania biletu przed upływem terminu jego ważności.
2. Nie wymagają poświadczenia bilety całkowicie niewykorzystane, zwrócone w kasie przewoźnika najpóźniej w przeddzień daty ważności biletu.
3. Podstawą do obliczenia zwracanej należności jest cena niewykorzystanego biletu, zwróconego:
  - a) bezpośrednio w kasie nabycia, co najmniej na 15 minut przed rozpoczęciem przejazdu (należność zwraca kasa biletowa),
  - b) w trybie reklamacji złożonej na piśmie w terminie 30 dni od daty ważności biletu, po uprzednim poświadczeniu jego niewykorzystania (należność zwraca przewoźnik obsługujący dany kurs).
4. Poświadczenia o niewykorzystaniu biletu dokonuje:
  - a) przed rozpoczęciem przejazdu - uprawniony pracownik przewoźnika (dyżurny ruchu lub kasjer biletowy) w początkowym punkcie odprawy,
  - b) po rozpoczęciu przejazdu (w razie częściowego niewykorzystania biletu) obsługa autobusu.
5. Bilet poświadczony jako niewykorzystany uprawnia podróżnego wyłącznie do ubiegania się o zwrot zapłaconej należności; nie przedłuża się ważności tego biletu na przejazd w późniejszym terminie, a podróżny powinien wykupić nowy bilet.
6. Należność za częściowo niewykorzystane bilety zwraca się wyłącznie na podstawie reklamacji; obsługa autobusu nie jest uprawniona do zwrotu pieniędzy.
7. Do obliczenia zwracanej należności przyjmuje się:
  - 1) za bilety na przejazd jednorazowy:
    - a) w razie całkowitego niewykorzystania biletu - zapłaconą należność;
    - b) w razie częściowego niewykorzystania biletu - różnicę między zapłaconą należnością, a należnością przypadającą za wykonane świadczenie.
  - 2) za bilety na przejazd wielokrotny:
    - a) zapłaconą należność za bilet zwrócony przed pierwszym dniem terminu jego ważności (zwrot przyjmuje kasa biletowa),
    - b) należność proporcjonalną do liczby niewykorzystanych przejazdów, o ile bilet został zwrócony w okresie jego ważności, w trybie pisemnej reklamacji.
8. Nie przysługuje zwrot należności za bilety niewykorzystane z przyczyn zawinionych przez podróżnego, zwracane po terminie ich ważności, lub po odjeździe autobusu, w którym winny być wykorzystane, chyba, że podróżny uzyskał wcześniej poświadczenie niewykorzystania biletu, lub udokumentował, że nie mógł go wykorzystać z powodu choroby albo innych ważnych przyczyn, całkowicie od niego niezależnych.
9. Od zwracanych należności określonych w ust. 2 i 6 przewoźnik potrąca 10 % odstępnego.
10. Nie stosuje się potrącenia odstępnego i zwraca podróżnemu całą należność zapłaconą za przejazd, jeżeli odstąpił on od umowy przewozu z przyczyn występujących po stronie przewoźnika (np. przerwy w ruchu i utraty połączenia na skutek awarii autobusu, albo odwołania, bądź opóźnienia kursu przewidzianego w rozkładzie jazdy) i nie skorzystał z przewozu zastępczego.

11. Przepis ust. 9 nie ma zastosowania do przejazdów odbywanych na podstawie biletów na przejazd wielokrotny.

§ 17

1. Podróżny, u którego organ kontrolny przewoźnika ujawnił brak ważnego biletu na przejazd, lub na przewóz rzeczy i bagażu podlegającego opłacie, a także podróżny nie mogący udokumentować uprawnień do przejazdu bezpłatnego lub ulgowego obowiązany jest do uiszczenia należności przewozowych oraz opłaty dodatkowej, której wysokość (określoną w rozporządzeniu Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 20 stycznia 2005 r. w sprawie sposobu ustalania wysokości opłat dodatkowych z tytułu przewozu osób, zabranych ze sobą do przewozu rzeczy i zwierząt oraz wysokości opłaty manipulacyjnej (Dz.U. 2005 nr 14 poz. 117)).
2. Opłatę, o której mowa w ust. 1 stosuje się również w przypadku stwierdzenia, że podróżny zabrał do autobusu rzeczy wyłączone z przewozu lub spowodował bez uzasadnionej przyczyny zatrzymanie, opóźnienie albo zmianę trasy przejazdu autobusu.
3. Należność przewozową za drogę, którą podróżny przebył bez biletu pobiera się według taryfy normalnej, nie uwzględniając ewentualnych uprawnień do ulgi. Jeżeli miejsca rozpoczęcia przejazdu nie można ustalić, należność tą oblicza się za całą drogę przebytą przez autobus.
4. Podróżny, który odmawia uiszczenia należności i opłaty dodatkowej podczas kontroli w autobusie, może kontynuować podróż jeżeli wylegitymuje się dokumentem tożsamości i podpisze zobowiązanie do zapłaty należnej kwoty w terminie 7 dni od daty przyjęcia wezwania. W przeciwnym razie organ kontrolny może na najbliższym przystanku usunąć podróżnego z autobusu.
5. Należność nie uiszczona w terminie podanym w ust. 4 podlega przymusowemu ściągnięciu wraz z kosztami dodatkowego postępowania.
6. Ujawnione u podróżnego bilety sfalszowane i podrobione zatrzymuje się i przekazuje z odpowiednim doniesieniem organom Policji. Osobę posługującą się takim biletom lub dokumentem tożsamości traktuje się jako jadącą bez ważnego biletu.

ROZDZIAŁ V

Przewóz rzeczy podróżnego i zwierząt

§ 18

1. Rzeczy dopuszczone do przewozu mogą być przewożone, w zależności od ich rozmiarów, wewnątrz autobusu lub w oddzielnym schowku bagażowym.
2. Wewnątrz autobusu mogą być przewożone łatwe do przenoszenia przedmioty, stanowiące bagaż ręczny, które:
  - a) nie tamują przejścia, nie przeszkadzają podróżnym i nie narażają ich na niewygodę lub niebezpieczeństwo,
  - b) są trzymane przez podróżnego w ręku lub na kolanach,
  - c) nie wymagają dla ich rozmieszczenia więcej przestrzeni niż ta, którą podróżny ma do swojej dyspozycji na półce, nad zajmowanym fotelem lub pod nim,
  - d) są czyste i przystosowane do przewozu wewnątrz pojazdu.
3. Rzeczy wartościowe, w tym w szczególności papiery wartościowe, pieniądze, biżuteria, elektronika, a także rzeczy posiadające wartość naukową lub artystyczną, powinny być przewożone wyłącznie jako bagaż podręczny wewnątrz autobusu.
4. Za rzeczy przewożone wewnątrz autobusu nie pobiera się opłaty, za wyjątkiem bagaży nie spełniających warunków zawartych w ust. 2 punkt a, b i c.
5. Rzeczy nie spełniające kryteriów określonych w ust. 2 przewozi się w schowku bagażowym.
6. W schowku bagażowym można przewozić bagaż:
  - a) o sumie wymiarów (długość, wysokość, szerokość) nie przekraczającej 200 cm,
  - b) zapakowany w taki sposób, aby nie uległ w czasie przewozu uszkodzeniu lub zniszczeniu.

7. O przewożeniu bagaży dodatkowych i przekraczających wymiary określone w ust.6 decyduje kierowca danego autobusu.
8. Pasażer zobowiązany jest poinformować kierowcę o samodzielnym umieszczeniu bagażu w schowku bagażowym.
9. Za każdą sztukę rzeczy (bagażu) przewożonych w schowku bagażowym pobiera się opłatę określoną w cenniku przewoźnika. Na rzeczy te wydaje się podróznemu bilet bagażowy (paragon).
10. Podróżny może przewieźć w autobusie psa lub kota, jeżeli nie są one uciążliwe dla współpodróżnych (np. z powodu hałasu, zapachu itp.). Za przewóz zwierzęcia (bez względu na jego wielkość) pobiera się opłatę jak za przewóz osoby na podstawie biletu normalnego na trasie, na której ma być przewożony. Wyjątek stanowią psy - przewodnicy towarzyszący osobom niewidomym, które podróżują bezpłatnie.
Przewożone zwierzęta powinny być umieszczone w odpowiednich pojemnikach (klatkach, pudłach, koszach itp.), zabezpieczających przed wyrządzeniem szkody osobom lub mieniu i umieszczone w miejscu wyznaczonym. Pies musi być trzymany na smyczy i mieć nałożony kaganiec, a jego opiekun musi okazać przy wsiadaniu do autobusu ważne świadectwo szczepienia zwierzęcia. Kot powinien być umieszczony w klatce bądź innym przenośnym pojemniku przystosowanym do przewozu zwierząt.
11. Bagażu i zwierząt nie można umieszczać w miejscach przeznaczonych do siedzenia.
12. W autobusie nie wolno przewozić:
  - 1) przedmiotów mogących wyrządzić szkodę podróżnym lub mieniu przewoźnika i utrudniających warunki odbywania podróży,
  - 2) rzeczy, których przewóz jest zabroniony na podstawie odrębnych przepisów administracyjnych, celnych i sanitarno-porządkowych, w tym: materiałów cuchnących, zapalnych, łatwopalnych, wybuchowych, żrących, trujących, radioaktywnych i innych niebezpiecznych,
  - 3) nabitej broni palnej (zakaz nie dotyczy osób, które są uprawnione do jej noszenia ze względu na pełnioną funkcję),
  - 4) przedmiotów wzbudzających odrazę,
  - 5) zwłok i szczątków zwłok ludzkich,
  - 6) żywych zwierząt z wyjątkiem przewidzianych w ust. 10.
13. W razie uzasadnionego podejrzenia, że bagaż podróznego zawiera rzeczy, których przewozić nie wolno (ust. 12), przewoźnik ma prawo sprawdzić w obecności podróznego zawartość tego bagażu, a w razie potwierdzenia się podejrzeń – odmówić zabrania go do przewozu.
14. Jeżeli nie można ustalić właściciela bagażu podlegającego sprawdzeniu (ust. 6), przewoźnik dokonuje tej czynności przy udziale dwóch postronnych świadków i postępuje z zakwestionowanymi przedmiotami w sposób określony przepisami o rzeczach znalezionych.
15. Po zakończonym przewozie obsługa autobusu wydaje podróżnym rzeczy przewożone w schowku bagażowym.
16. Przewoźnik nie ponosi odpowiedzialności za straty pośrednie ani utracone korzyści. Odpowiedzialność za szkodę w rzeczach przewożonych przez podróznego ograniczona jest do wartości tych rzeczy nie przekraczającej kwoty 1000 zł.
17. Sposób postępowania z rzeczami nieodebranymi przez podróznego po zakończeniu przewozu, określają przepisy o rzeczach znalezionych.

ROZDZIAŁ VI

Grupowy przewóz osób

§ 19

1. Grupowy przewóz osób w przewozach regularnych specjalnych i okazjonalnych odbywa się na podstawie umowy, którą zawiera z przewoźnikiem organizator takiego przewozu.

2. Umowę przewozu uważa się za zawartą z chwilą uzgodnienia przez strony istotnych dla jej realizacji postanowień, a w szczególności:
  - a) rodzaju i wymaganej pojemności autobusu,
  - b) czasu i miejsca podstawienia pojazdu,
  - c) przewidywanego czasu trwania usługi,
  - d) przebiegu trasy i punktu docelowego przewozu,
  - e) miejsc zbierania i wysadzania uczestników przewozu (przystanków),
  - f) wysokości, lub sposobu wliczania należności, oraz terminu i jej uregulowania,
  - g) innych kwestii, które strony uznają za istotne.
3. Treść umowy powinna być potwierdzona pisemnie.
4. Zawarcie umowy powinno być poprzedzone zamówieniem złożonym przez organizatora przewozu w formie ustnej i pisemnej. Zamówienie ustne wymaga potwierdzenia pisemnego.
5. Treść zamówienia powinna obejmować: nazwę albo imię i nazwisko, oraz adres organizatora przewozu, a także dane potrzebne do ustalenia warunków przewozu i obliczenia należności za usługę.

§ 20

1. W razie odstąpienia przez organizatora od umowy przewozu później, niż w dniu poprzedzającym wykonanie usługi, przewoźnikowi przysługuje odszkodowanie w wysokości 10% należności określonej w umowie. Odszkodowanie w tej samej wysokości przysługuje najemcy, w razie odstąpienia od umowy po takim terminie przez przewoźnika.
2. Jeżeli przewoźnik nie może podstawić autobusu o umówionym rodzaju i pojemności, winien niezwłocznie poinformować organizatora, jaki pojazd może być podstawiony zastępczo.
3. W przypadku podstawienia autobusu zastępczego przewoźnik nie może żądać od organizatora opłaty wyższej, niż za podstawienie pojazdu zamówionego, chyba, że strony umówią się inaczej.

§ 21

1. Kierowca obsługujący autobus zobowiązany jest podczas przewozu stosować się do dyspozycji organizatora związanych z realizacją usługi.
2. Jeżeli nie stoją temu na przeszkodzie względy eksploatacyjne i nie zagraża to bezpieczeństwu przewozu, obsługa autobusu może wykonywać dodatkowe dyspozycje i zlecenia organizatora, za które przysługuje przewoźnikowi dodatkowa zapłata.

§ 22

Organizator przewozu zobowiązany jest do nadzoru nad przestrzeganiem przez uczestników przewozu obowiązujących przepisów porządkowych; najemca i uczestnik przewozu ponoszą solidarną odpowiedzialność za szkody wyrządzone w mieniu przewoźnika, chyba, że strony umówią się inaczej.

ROZDZIAŁ VII

Postanowienia końcowe

1. Regulamin wchodzi w życie z dniem 8 stycznia 2015 roku, zgodnie z Zarządzeniem Zarządu PKS w Suwałkach Spółka Akcyjna nr 1/2015 z dnia 7.01.2015 roku.
2. Aktualną treść Regulaminu udostępnia się do wglądu w siedzibie Przewoźnika oraz na stronie internetowej pod adresem: www.pkssuwalki.pl.